

Z BADAŃ NAD CZYTELNICTWEM 36

INSTYTUT KSIĄŻKI I CZYTELNICTWA

Izabela Koryś

Olga Dawidowicz-Chymkowska

**SPOŁECZNY ZASIĘG
KSIĄŻKI W POLSCE
W 2010 ROKU**

Bilans dwudziestolecia

**Biblioteka Narodowa
Warszawa 2012**

SPIS TREŚCI

Izabela Koryś

CZĘŚĆ I

O (nie)czytelnikach – społeczna mapa czytelniczego zaangażowania

I. Wstęp	13
II. Społeczny zasięg książki – metoda badawcza i jej ograniczenia	18
III. Regularni użytkownicy tekstu	24
1. Regularni użytkownicy tekstu w strukturze społeczno-demograficznej	26
2. Czytanie dłuższych tekstów a korzystanie z Internetu, prasy i książek	38
IV. Indywidualni czytelnicy książek w Polsce w 2010 roku	42
1. Czytanie książek a zmienne społeczno-demograficzne	45
2. Czytanie książek a korzystanie z Internetu, prasy i tekstu	61
3. Źródła czytanych książek	65
4. Czytelnictwo książek w latach 2000–2010	70
V. Indywidualni nabywcy książek w 2010 roku	99
1. Kupowanie książek a zmienne społeczno-demograficzne	102
2. Indywidualni nabywcy książek w latach 2000–2010	108
3. Źródła zakupów książkowych	114
VI. Prasa i Internet jako tekstualna alternatywa książki	120
1. Prasa	123
2. Internet	127
VII. Podsumowanie	132
1. Abstynenci i omniczytnicy – bieguny czytelniczego zaangażowania	132
2. Emancypacja tekstu, migracja treści, demokratyzacja lektury? ..	136

Trwałość i zmienność tekstowego świata – całokształt
wyborów czytelników i nabywców książek

I. Wstęp	143
II. Najważniejsze typy literatury w wyborach czytelników i nabywców książek – informacje podstawowe	152
1. Literatura beletrystyczna i niebeletrystyczna	152
2. Literatura polska i obca	153
3. Literatura dawna, współczesna, najnowsza i nowości wydawnicze	154
4. Ranking popularności najważniejszych gatunków literackich i użytkowych oraz kategorii tematycznych wybieranych przez czytelników i nabywców książek	155
III. Najważniejsze typy literatury w wyborach czytelników i nabywców książek – literatura beletrystyczna	163
1. Literatura sensacyjno-kryminalna, czyli zbrodnia ponad podziałami (społecznymi)	163
2. Literatura romansowo-obyczajowa, czyli przedział dla pań	181
3. Literatura fantastyczna, czyli między niszą a mainstreamem ...	193
4. Literatura wysokoartystyczna – między szkołą, Nike a „Gazetą Wyborczą”	211
5. Literatura dla dzieci i młodzieży – w natarciu czy w odwróceniu? ...	222
6. Lektury szkolne	237
7. Wharton i Coelho – popularna metafizyka	238
IV. Najważniejsze typy literatury w wyborach czytelników i nabywców książek – literatura niebeletrystyczna	242
1. Literatura faktu, czyli władcy, wędrowcy, święci i męczennice	242
2. Literatura encyklopedyczna, czyli resztki po Wikipedii, i poradnikowa, czyli od małego psychologa do małego wędkarza	253
3. Literatura naukowa i popularno-naukowa, czyli historia i reszta świata	259
4. Eseistyka i publicystyka, czyli dyskretny urok refleksji	263
5. Podręczniki, czyli zło konieczne	265
V. Najważniejsze typy literatury w wyborach czytelników i nabywców książek – kategorie tematyczne	268
1. Miłość, przygoda i polityka – książki historyczne	268

2. <i>Habebamus papam</i> . Mieliśmy papieża – książki o tematyce religijnej	283
3. Polskim okiem – książki geograficzne i podróżnicze	291
4. Praktyczne i magiczne – książki psychologiczne	297
5. Ciało jako obiekt troski i źródło przyjemności – książki dotyczące zdrowia, kuchni i sportu	302
6. Książki ekonomiczno-prawnicze	304
7. Książki techniczne i informacyjne	306
8. Książki przyrodnicze	306
VI. <i>Pakupił, nada skuszał</i> ? Różnice w deklaracjach czytelników i nabywców książek	308
VII. Zdradź mi, co czytasz, a powiem ci, kim jesteś. Zróżnicowanie preferencji czytelniczych w zależności od pozycji badanych w strukturze społecznej	315
1. Wykształcenie	315
2. Płeć	333
3. Wiek	341
4. Miejsce zamieszkania	349
VIII. Wolne lektury. Dwie dekady czytania w III RP	357
Aneks	371
Bibliografia	407

Od bieżącej edycji badania wszystkie kolejne publikacje ukazywać się będą pod tym samym tytułem „Społeczny zasięg książki w Polsce”.

Lista dotychczasowych publikacji:

1. G. Straus, K. Wolff: *Polacy i książki: społeczna sytuacja książki w Polsce 1992*, Warszawa 1996.
2. G. Straus, K. Wolff: *Czytanie i kupowanie książek w Polsce w 1994 r.*, Warszawa 1996.
3. G. Straus, K. Wolff: *Zainteresowanie książką w społeczeństwie polskim w 1996 r.*, Warszawa 1998.
4. G. Straus, K. Wolff: *Sienkiewicz, Mickiewicz, Biblia, harlequiny... Społeczny zasięg książki w Polsce w 2000 roku*, Warszawa 2002.
5. G. Straus, K. Wolff, S. Wierny: *Książka na początku wieku. Społeczny zasięg książki w Polsce w 2002 roku*, Warszawa 2004.
6. G. Straus, K. Wolff: *Czytanie, kupowanie, wypożyczanie. Społeczny zasięg książki w Polsce w 2004 roku*, Warszawa 2006.
7. G. Straus, K. Wolff, S. Wierny: *Czytanie, kupowanie, surfowanie. Społeczny zasięg książki w Polsce w 2006 roku*, Warszawa 2008.
8. I. Koryś, K. Wolff: *Wybieram książkę. Społeczny zasięg książki w Polsce w 2008 roku*, Warszawa 2010.